

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ΕΠ-ΠΔΜ 2014 - 2020

3^η Αναθεώρηση
Έγκριση 09/01/2020

Συνοπτική Παρουσίαση

01/2020

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Συνοπτική Παρουσίαση

Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2014-2020 (ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020)

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΕΠ-ΠΔΜ) 2014-2020 εκπονήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονιστικού Πλαισίου για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, που προωθεί τη σύνδεση της πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” μέσω ενός ενιαίου σχεδιασμού για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης - του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου (ΚΣΠ), που καθορίζει τη στρατηγική προσέγγιση για τις δράσεις των διαρθρωτικών πολιτικών με τον προσδιορισμό έντεκα (11) Θεματικών Στόχων σε Κοινοτικό επίπεδο, στους οποίους θα πρέπει να επικεντρώνονται οι δράσεις που θα συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία.

Το πρώτο σχέδιο ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020 υποβλήθηκε στις 17/07/2014 για έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ), σε συνέχεια της έγκρισης του γενικού αναπτυξιακού πλαισίου της χώρας, δηλαδή του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) 2014-2020 στις 23/05/2014 από την ΕΕ. Στις 18/12/2014 εγκρίθηκε από τους αρμόδιους Επιτρόπους Περιφερειακής Πολιτικής και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στο πλαίσιο της τεχνικής προσαρμογής για το έτος 2017 ολοκληρώθηκε η 1^η αναθεώρηση του προγράμματος με την έγκρισή του από την ΕΕ στις 6-12-2017. Αφορά την προσθήκη νέων πόρων συνολικού ύψους 7.397.920 € (Κοινοτική Συνδρομή, ΕΤΠΑ: 850.434 €, ΕΚΤ: 6.547.486 €) και τις αλλαγές που αφορούν τους Θεματικούς Στόχους 8 και 9 που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και σχετίζονται με τροποποιήσεις - προσαρμογές ειδικών στόχων και δεικτών.

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης κατά το έτος 2018 ολοκληρώθηκε η 2^η αναθεώρηση του προγράμματος με την έγκρισή του από την ΕΕ στις 12-12-2018. Αφορά την τροποποίηση των πόρων μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας, των πόρων των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων, Ειδικών Στόχων και Πεδίων Παρέμβασης, την προσθήκη μιας νέας Επενδυτικής Προτεραιότητας της 7.3 (7e) στον ΑΠ 7 (ΘΣ 7) για τις ανάγκες αξιοποίησης της διέλευσης του αγωγού φυσικού αερίου από την Περιφέρεια, την προσθήκη νέων δράσεων, την τροποποίηση του Πλαισίου Επίδοσης καθώς επίσης και την προσαρμογή των δεικτών εκρών και των δεικτών αποτελέσματος.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του Πλαισίου Επίδοσης και κατανομής του Αποθεματικού Επίδοσης μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος κατά το έτος 2019 ολοκληρώθηκε η 3^η αναθεώρηση του προγράμματος με την έγκρισή του από την ΕΕ στις 09-01-2020. Αφορά τη μεταφορά του Αποθεματικού Επίδοσης των ΑΠ 1-5 (ΘΣ 1-5) και ΑΠ 11 (ΘΣ 10) στον ΑΠ 7 (ΕΤΠΑ), τη μεταφορά του Αποθεματικού Επίδοσης του ΑΠ6 (ΘΣ 6) στον ΑΠ 9 (ΕΤΠΑ) και τη μεταφορά του Αποθεματικού Επίδοσης του ΑΠ 8 (ΘΣ 8) στον ΑΠ 10 (ΕΚΤ).

Το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΕΠ-ΠΔΜ) 2014-2020** αποτελεί υποσύνολο του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) της χώρας για την περίοδο 2014-2020 (νέο ΕΣΠΑ), το οποίο περιλαμβάνει τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα των Περιφερειών της χώρας και τα 7 τομεακά προγράμματα (Ανταγωνιστικότητα - Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία,

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

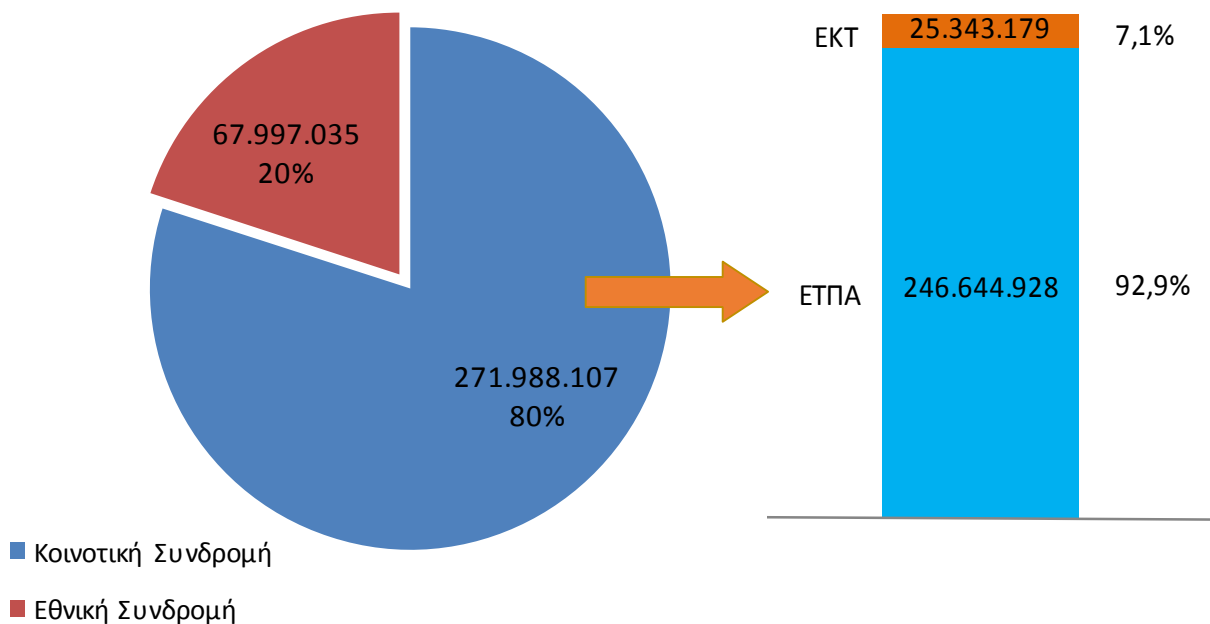
Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Υποδομές Μεταφορών - Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού - Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση, Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα, Αγροτική Ανάπτυξη, Θάλασσα και Αλιεία, Τεχνική Βοήθεια).

Το ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020 σχεδιάστηκε μέσα σε ένα αυστηρά καθορισμένο προγραμματικό πλαίσιο που εκτός από τους 11 καθορισμένους **Θεματικούς Στόχους** και τις συγκεκριμένες **Επενδυτικές Προτεραιότητες** σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει και ένα πλήθος νέων προϋποθέσεων και απαιτήσεων (εστίαση στα αποτελέσματα, σαφή λογική παρέμβασης (logic intervention), θεματική συγκέντρωση πόρων, εισαγωγή του πλαισίου επίδοσης και της κατανομής του αποθεματικού επίδοσης, υποχρέωση της τήρησης μίας σειράς αιρεσιμοτήτων (conditionalities) με πολλαπλούς όρους και προϋποθέσεις, υιοθέτηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και άλλες απαιτήσεις).

Ο συνολικός **προϋπολογισμός** του ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020 ανέρχεται σε **339,9 εκ. €**. Το 80% του ποσού αποτελεί την Κοινοτική Συνδρομή (271,9 εκ. €) και το 20% την Εθνική Συμμετοχή (68 εκ. €). Το μεγαλύτερο μέρος της Κοινοτικής Συνδρομής, δηλαδή το ποσό των 246,6 εκ. € προέρχεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (**ΕΤΠΑ**) και το ποσό των 25,3 εκ. € από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (**ΕΚΤ**).

Συνολικός Προϋπολογισμός 339.985.142 €

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Το ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020 καλείται να συνδράμει καθοριστικά αφενός στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της Δυτικής Μακεδονίας και την ανάκαμψη από τις επιπτώσεις της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, και αφετέρου στην ανάδειξη των ιδιαίτερων αναπτυξιακών της χαρακτηριστικών με έμφαση στην αντιμετώπιση της ανεργίας, μέσα από στοχευμένες και προσεκτικά επιλεγμένες παρεμβάσεις που θα αποφέρουν σημαντική προστιθέμενη αξία και θα συμβάλλουν στους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια ανάπτυξη:

- **έξυπνη** με επενδύσεις στην έρευνα-καινοτομία-επιχειρηματικότητα-εκπαίδευση,
- **βιώσιμη** με επενδύσεις αποδοτικής χρήσης των φυσικών πόρων και μετάβασης σε οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα και
- **χωρίς αποκλεισμούς** με έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη μείωση της φτώχειας.

Το **αναπτυξιακό όραμα** της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι: **Η συμβολή στη δημιουργία μιας διατηρήσιμης, ανταγωνιστικής, περιφερειακής οικονομίας με βιώσιμες θέσεις εργασίας, ποιοτικό περιβάλλον και κοινωνική συνοχή.**

Στο επίκεντρο του αναπτυξιακού οράματος της Περιφέρειας βρίσκονται οι **άνθρωποι** και η ευημερία όλων των πολιτών. Η στρατηγική εστιάζει στην **απασχόληση** και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με την ανάπτυξη **καινοτόμου, ανταγωνιστικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος**. Ιδιαίτερη θέση έχει η κοινωνική συνοχή με έμφαση στην **καταπολέμηση της φτώχειας**. Επίσης, το όραμα διαπνέεται έντονα από την **περιβαλλοντική διάσταση** των δράσεων, που διαχρονικά βρίσκεται να αποτελεί βασική παράμετρο των στρατηγικών αναπτυξιακών επιλογών της Περιφέρειας. Οι **γενικοί στόχοι** του προγράμματος είναι:

- ♦ Η **βελτίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε ανταγωνιστικό επίπεδο** με έμφαση στην κλαδική και χωροθετημένη εξειδίκευση μέσω της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας (RIS3), στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στην καινοτομία, στην ποιότητα και στον εξαγωγικό προσανατολισμό.
- ♦ Η υποστήριξη της **μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα** και η **προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή**, καθώς και η προστασία – ανάδειξη – αξιοποίηση των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων, η οποία μπορεί να συμβάλλει στη διεύρυνση των δυνατοτήτων παραγωγής και απασχόλησης.
- ♦ Η **προώθηση των βιώσιμων μεταφορών** και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων με έμφαση στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και τη σύνδεση περιοχών ενδιαφέροντος με τα ΔΕΔ-Μ που συμβάλλουν με στρατηγικές οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.
- ♦ Η **διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής** η οποία απειλείται από την πολύ υψηλή ανεργία, μέσω δράσεων στήριξης της απασχόλησης, καταπολέμησης της φτώχειας και ενίσχυσης της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών υποδομών παιδείας, υγείας, πρόνοιας.

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός του προγράμματος βασίζεται μεταξύ άλλων και στην υιοθέτηση της **Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)**.

Η στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί απαραίτητο δομικό στοιχείο των εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών για την έρευνα και καινοτομία. Η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων για τη στρατηγική αυτή αντιμετωπίζεται ως μια πρόκληση που εμπεριέχει τη διαδικασία ανακάλυψης

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

της επιχειρηματικότητας με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων, ενώ ταυτόχρονα προσδιορίζεται από τις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας και των επιχειρήσεων.

Οι τομείς προτεραιότητας ανά κλάδο που αποτυπώνονται στο σχέδιο RIS3 της Περιφέρειας και με αναφορά στη χωρική τους διάσταση είναι:

- Ο κλάδος **Ενέργειας/ΑΠΕ-Τηλεθέρμανσης** (κυρίως στις ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας).
- Ο κλάδος της **Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων** (σε όλες τις ΠΕ).
- Οι παραδοσιακοί κλάδοι της **Αγροτικής Ανάπτυξης και Μεταποίησης**:
 - μεταποίηση – τυποποίηση χαρακτηριστικών αγροτικών προϊόντων (σε όλες τις ΠΕ),
 - εκτροφή γουνοφόρων ζώων - δερμάτινα προϊόντα (στις ΠΕ Καστοριάς και Κοζάνης),
 - τρόφιμα, ποτά, μεταλλικές κατασκευές (σε όλες τις ΠΕ).
- Ο κλάδος του **Τουρισμού** (σε όλες τις ΠΕ).

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελείται από 13 Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) που περιλαμβάνουν 21 Επενδυτικές Προτεραιότητες.

ΑΠ 1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, προϋπολογισμού (π/υ) **9,7 εκ. €** - 2,9 %. (ΕΤΠΑ: 7,8 εκ €, Εθν. Συμμετοχή: 1,9 εκ. €). Οι ειδικοί στόχοι του άξονα είναι:

- ⇒ Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.
- ⇒ Αύξηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε προγράμματα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δράσεις αναβάθμισης των υφιστάμενων και δημιουργίας νέων ερευνητικών υποδομών (ερευνητικά εργαστήρια Πανεπιστημίου και ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, Ινστιτούτο Χημικών Διεργασιών και Ενεργειακών Πόρων (ΙΔΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ)).
- Δράσεις συνεργασιών και δικτύωσης μεταξύ ερευνητικών φορέων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων σε τομείς προτεραιότητας του σχεδίου στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.
- Δράσεις προώθησης της έρευνας και της καινοτομίας στις επιχειρήσεις σε τομείς προτεραιότητας του σχεδίου στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

ΑΠ 2: Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών, π/υ **9,7 εκ. €** - 2,9%. (ΕΤΠΑ: 7,8 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 1,9 εκ. €).

Ο ειδικός στόχος του άξονα είναι:

- ⇒ Βελτίωση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις
- Δράσεις ανάδειξης του πολιτισμού και βελτίωσης της τουριστικής κίνησης
- Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής παιδείας και ηλεκτρονικού περιεχομένου
- Υπηρεσίες και εφαρμογές υγείας - πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

ΑΠ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, π/υ 29,1 εκ. € - 8,6%. (ΕΤΠΑ: 23,3 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 5,8 εκ. €). Οι ειδικοί στόχοι του άξονα είναι:

- ⇒ Βελτίωση της επιχειρηματικότητας με έμφαση στην καινοτομία και στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.
- ⇒ Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων για την εφαρμογή καινοτομιών ή/και αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογίας
- Δημιουργία θερμοκοιτίδας και στήριξη επιχειρήσεων Θερμοκοιτίδας (incubator)
- Δημιουργία δομών στήριξης ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και εξωστρέφειας επιχειρήσεων
- Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ) II
- Δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων για δημιουργία συνεργατικών σχημάτων (clusters) και δικτύων (networks) με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας
- Δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων και συστάδων επιχειρήσεων με εξωστρεφή προσανατολισμό με έμφαση στα τοπικά προϊόντα και τις υπηρεσίες

ΑΠ 4: Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς, π/υ 27,5 εκ. € - 8,1%. (ΕΤΠΑ: 22,0 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 5,5 εκ. €). Οι ειδικοί στόχοι του άξονα είναι:

- ⇒ Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ΑΠΕ με έμφαση στις υποδομές του δημόσιου τομέα.
- ⇒ Ανάπτυξη τεχνολογικών εφαρμογών δέσμευσης και αξιοποίησης του διοξειδίου του άνθρακα των ατμοηλεκτρικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δράσεις ανάπτυξης - αναβάθμισης δικτύων τηλεθέρμανσης
- Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των δημοσίων κτιρίων
- Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των φωτισμών των δημοσίων χώρων
- Δράσεις ενίσχυσης «Εξοικονομώ κατ' οίκον»
- Δράσεις δέσμευσης και αξιοποίησης του διοξειδίου του άνθρακα των ατμοηλεκτρικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

ΑΠ 5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων, π/υ 21,0 εκ. € - 6,2%. (ΕΤΠΑ: 16,8 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 4,2 εκ. €). Ο ειδικός στόχος του άξονα είναι:

- ⇒ Βελτίωση της πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης των κινδύνων με έμφαση στους φυσικούς κινδύνους.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης πλημμυρικών φαινομένων
- Δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης πυρκαγιών και λοιπών κινδύνων

ΑΠ 6: Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων, π/υ 69,5 εκ. € - 20,5%. (ΕΤΠΑ: 55,6 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 13,9 εκ. €). Οι ειδικοί στόχοι του άξονα είναι:

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

- ⇒ Βελτίωση της κάλυψης των αναγκών ύδρευσης και της διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της περιφέρειας.
- ⇒ Βελτίωση της διαχείρισης των αστικών λυμάτων και της προστασίας των υδάτινων αποδεκτών της Περιφέρειας με έμφαση στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας.
- ⇒ Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και σύνδεση με την τουριστική ανάπτυξη.
- ⇒ Βελτίωση της διαχείρισης, προστασίας και ανάδειξης των προστατευόμενων περιοχών της Περιφέρειας.
- ⇒ Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος με έμφαση στις περιοχές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Έργα επέκτασης και αναβάθμισης υποδομών ύδρευσης για την εξασφάλιση της επάρκειας του νερού
- Δράσεις βελτίωσης διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της Περιφέρειας (οργάνωσης υπηρεσιών διαχείρισης υδάτων, διασφάλισης ποιότητας πόσιμου νερού, προώθησης της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού, προστασίας και διαχείρισης υδατικών πόρων, κ.α.)
- Κατασκευή υποδομών διαχείρισης αστικών αποβλήτων (αποχετευτικά δίκτυα και Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων - ΕΕΛ)
- Έργα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών προορισμών αναδεικνύοντας τοπικά πλεονεκτήματα
- Έργα ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης (ανάπτυξης δικτύων θεματικών πολιτιστικών διαδρομών, εκδηλώσεων, πολιτιστικών φεστιβάλ και δημιουργίας και προβολής δικτύων προσβάσιμων προορισμών (διαδρομών, υποδομών και μέσων) τουριστικού ενδιαφέροντος για ΑμεΑ)
- Δράσεις ενίσχυσης του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών και διαχειριστικών δομών περιοχών NATURA 2000
- Δράσεις για την αποκατάσταση, διατήρηση και αξιοποίηση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των τόπων NATURA 2000
- Δράσεις βελτίωσης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα
- Δράσεις καταγραφής, παρακολούθησης και μείωσης του θορύβου
- Δράσεις περιβαλλοντικής αναβάθμισης - ανάκτησης του οικιστικού ιστού, προστασίας των ελεύθερων χώρων στα αστικά κέντρα με έμφαση στις υποβαθμισμένες περιοχές
- Δράσεις Χωροταξικής και Πολεοδομικής Οργάνωσης

ΑΠ 7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων, π/υ 63,5 εκ. € - 18,7%. (ΕΤΠΑ: 50,8 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 12,7 εκ. €). Οι ειδικοί στόχοι του άξονα είναι:

- ⇒ Βελτίωση κάθετου άξονα Εγνατίας οδού «Φλώρινα – Κοζάνη – όρια Νομού Λάρισας».
- ⇒ Βελτίωση της ποιότητας των ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων μέσω της σύνδεσης αστικών κέντρων και περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος με τους κάθετους άξονες και την Εγνατία οδό.
- ⇒ Μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο με τη διεύδυση του φυσικού αερίου.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Κατασκευή τμημάτων καθέτου άξονα Εγνατίας οδού «Νίκη Φλώρινας - Κοζάνη - όρια Ν. Λάρισας»
- Έργα λειτουργικής αναβάθμισης και οδικής ασφάλειας του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και διασύνδεσης με τους κάθετους άξονες και την Εγνατία οδό
- Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

ΑΠ 8: Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, π/υ **2,25 εκ. €** - 0,7%. (ΕΚΤ: 1,8 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 0,45 εκ. €). Οι ειδικοί στόχοι του άξονα είναι:

- ⇒ Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας
- ⇒ Ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής των εργαζομένων στο νέο οικονομικό περιβάλλον, με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δράσεις ενθάρρυνσης της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.
- Κατάρτιση και πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων, βάσει αναγνωρισμένων προτύπων, με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

ΑΠ 9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΤΠΑ), π/υ **27,8 εκ. €** - 8,2%. (ΕΤΠΑ: 22,3 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 5,6 εκ. €). Ο ειδικός στόχος του άξονα είναι:

- ⇒ Βελτίωση – ολοκλήρωση υποδομών Α΄θμιας και Β΄θμιας υγείας και πρόνοιας.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δράσεις επέκτασης και αναβάθμισης υποδομών (Α΄θμιας και Β΄θμιας) υγείας
- Δράσεις ανάπτυξης και αναβάθμισης κοινωνικών υποδομών
- Δράσεις βελτίωσης προσβασιμότητας ΑμεΑ.
- Δράσεις βελτίωσης υποδομών εγκατάστασης Ρομά.

ΑΠ 10: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ), π/υ **28,9 εκ. €** - 8,5%. (ΕΚΤ: 23,2 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 5,7 εκ. €). Οι ειδικοί στόχοι του άξονα είναι:

- ⇒ Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
- ⇒ Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (και έχουν τη φροντίδα ΑμεΑ)
- ⇒ Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες
- ⇒ Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες
- ⇒ Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες
- ⇒ Ενίσχυση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Ολοκληρωμένα προγράμματα μικρής κλίμακας για την προώθηση στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που βιώνουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό με στόχο την ένταξή τους ή την παραμονή τους στην αγορά εργασίας
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία
- Συμβουλευτική και Ψυχολογική Υποστήριξη
- Ενίσχυση Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚεΠΑ)
- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Ανάπτυξη προγραμμάτων υποστήριξης των ατόμων με ψυχική αναπηρία (λειτουργία ξενώνων, προστατευμένα διαμερίσματα) κ.λπ
- Δράσεις Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Τοπικές Μονάδες Υγείας-ΤοΜΥ, Ψυχική Υγεία, Εξαρτήσεις)
- Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας και Προστασίας (Κέντρα Κοινότητας, ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ/ΑΜΕΑ)
- Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας και Προστασίας Ρομά
- Δράσεις στήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- Δράσεις ενίσχυσης φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

ΑΠ 11: **Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση, π/υ 44,7 εκ. € - 13,2%. (ΕΤΠΑ: 35,8 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 8,9 εκ. €).** Ο ειδικός στόχος του άξονα είναι:

⇒ Δημιουργία σύγχρονων υποδομών Γ΄θμιας Εκπαίδευσης και βελτίωση – ολοκλήρωση υποδομών Β΄θμιας και Α΄θμιας εκπαίδευσης.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δημιουργία Πανεπιστημιούπολης Δυτικής Μακεδονίας και δράσεις ανάπτυξης και αναβάθμισης υποδομών Γ΄θμιας εκπαίδευσης
- Δράσεις ανάπτυξης και αναβάθμισης υποδομών σχολικής εκπαίδευσης
- Δράσεις ανάπτυξης και αναβάθμισης υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης

ΑΠ 12: **Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ), π/υ 5,6 εκ. € - 1,7%. (ΕΤΠΑ: 4,5 εκ €, Εθνική Συμμετοχή: 1,1 εκ. €).** Ο ειδικός στόχος του άξονα είναι:

⇒ Ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής του προγράμματος.

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης, επιθεώρησης
- Δράσεις αξιολόγησης και εκπόνησης μελετών προετοιμασίας δράσεων του προγράμματος
- Δράσεις πληροφόρησης και δημοσιοποίησης του προγράμματος

ΑΠ 13: **Τεχνική Βοήθεια (ΕΚΤ), π/υ 432,4 χιλ. € - 0,1%. (ΕΚΤ: 346 χιλ. €, Εθνική Συμμετοχή: 86,4 χιλ. €).** Ο ειδικός στόχος του άξονα είναι:

⇒ Ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής του προγράμματος (ΕΚΤ).

Οι ενδεικτικές δράσεις του άξονα περιλαμβάνουν:

- Δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης, επιθεώρησης (ΕΚΤ)
- Δράσεις αξιολόγησης και εκπόνησης μελετών προετοιμασίας δράσεων του προγράμματος (ΕΚΤ)
- Δράσεις πληροφόρησης και δημοσιοποίησης των δράσεων ΕΚΤ

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη

Στο πλαίσιο της μεγιστοποίησης της αποτελεσματικότητας των δράσεων του προγράμματος προβλέπονται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στα αστικά – ημιαστικά κέντρα, που θα αναδεικνύουν τον υποστηρικτικό και προωθητικό αναπτυξιακό τους ρόλο και ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις στην ύπαιθρο (παραλίμνιες και ορεινές περιοχές), οι οποίες θα διασφαλίζουν την απαιτούμενη ποιότητα ζωής των κατοίκων και την παραμονή τους στην περιοχή. Οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις θα βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα και θα ενισχύουν το βιώσιμο χαρακτήρα του ρόλου των περιοχών αυτών. Περιλαμβάνονται οι παρακάτω ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις:

1. Προγράμματα Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) στις αστικές περιοχές
2. Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση αξιοποίησης των λιμνών της Δυτικής Μακεδονίας και του ποταμού Αλιάκμονα.

Επιπλέον προβλέπεται και στήριξη των σχεδίων Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) στις αγροτικές περιοχές (πρωτοβουλία τύπου LEADER) με χρηματοδότηση κύρια από την πρωτοβουλία LEADER του ΕΠ Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η χρηματοδότηση των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων θα καλυφθεί από τους Άξονες Προτεραιότητας του ΕΠ-ΠΔΜ και τα αντίστοιχα τομεακά προγράμματα.

Οι Διακρατικές Συνεργασίες

Κύριο μοχλό σύνδεσης του ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020 με πόρους από το Στόχο Επενδύσεων για Ανάπτυξη και Απασχόληση μπορεί να αποτελέσει το Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα INTERREG EUROPE. Η Περιφέρεια και άλλοι φορείς της Δυτικής Μακεδονίας θα διεκδικήσουν χρηματοδοτήσεις σε διάφορους τομείς παρέμβασης από τα διακρατικά – διασυνοριακά προγράμματα: MED (διακρατικό)- MED ENI CBC (διασυνοριακό) - INTERREG EUROPE (διαπεριφερειακό) – Balkan-Mediterranean (Βουλγαρία, Κύπρος, Αλβανία, πΓΔΜ).

Διαπεριφερειακές ζώνες συνεργασίας εντοπίζονται στους τομείς των δικτύων μεταφορικών, ενεργειακών και τηλεπικοινωνιακών υποδομών, διαχείρισης κοινών φυσικών πόρων καθώς και αναπτυξιακών χαρακτηριστικών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος (επιχειρηματικότητα, ανάπτυξη αγροτικού χώρου, τουρισμός, πολιτισμός, υγεία, εκπαίδευση).

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Χρηματοδοτικός Πίνακας ΕΠ-ΠΑΜ 2014-2020 ανά Άξονα Προτεραιότητας (3^η Αναθεώρηση)

Άξονες Προτεραιότητας		Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
1	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	7.770.267	1.942.567	9.712.834	2,9
2	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	7.770.267	1.942.567	9.712.834	2,9
3	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	23.310.802	5.827.701	29.138.503	8,6
4	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	21.981.024	5.495.256	27.476.280	8,1
5	Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	16.766.030	4.191.508	20.957.538	6,2
6	Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	55.630.836	13.907.710	69.538.546	20,5
7	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	50.786.079	12.696.521	63.482.600	18,7
8	Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	1.807.538	451.885	2.259.423	0,7
9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΤΠΑ)	22.300.560	5.575.141	27.875.701	8,2
10	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ)	23.189.708	5.797.428	28.987.136	8,5
11	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	35.805.239	8.951.310	44.756.549	13,2
12	Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)	4.523.824	1.130.957	5.654.781	1,7
13	Τεχνική Βοήθεια (ΕΚΤ)	345.933	86.484	432.417	0,1
Σύνολο Προγράμματος		271.988.107	67.997.035	339.985.142	100,0
ΕΤΠΑ		246.644.928	61.661.238	308.306.166	90,7
ΕΚΤ		25.343.179	6.335.797	31.678.976	9,3

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Χρηματοδοτικός Πίνακας ΕΠ-ΠΑΜ 2014-2020 ανά Άξονα Προτεραιότητας, Επενδυτική Προτεραιότητα και Ομάδες Δράσεων (3^η Αναθεώρηση)

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες <i>Ειδικό Στόχοι / Ενδεικτικές Δράσεις</i>	Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
1	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	7.770.267	1.942.567	9.712.834	2,9
1	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας				
1.1 (1a)	Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος	2.682.018	670.504	3.352.522	0,99
01.1.1	Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας	2.682.018	670.504	3.352.522	
01.1.1.01	Δράσεις αναβάθμισης των υφιστάμενων και δημιουργίας νέων ερευνητικών υποδομών	2.682.018	670.504	3.352.522	
1.2 (1b)	Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξης δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης	5.088.249	1.272.063	6.360.312	1,87
01.2.1	Αύξηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε προγράμματα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας	5.088.249	1.272.063	6.360.312	
01.2.1.01	Δράσεις συνεργασιών και δικτύωσης μεταξύ ερευνητικών φορέων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων σε τομείς προτεραιότητας του σχεδίου στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας	4.688.249	1.172.063	5.860.312	
01.2.1.02	Δράσεις προώθησης της έρευνας και της καινοτομίας στις επιχειρήσεις σε τομείς προτεραιότητας του σχεδίου στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας (Δημιουργία νέων τεχνοβλαστών (Spin off))	400.000	100.000	500.000	
2	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	7.770.267	1.942.567	9.712.834	2,9
2	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών				
2.1 (2c)	Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση, ηλεκτρονική μάθηση, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονικό πολιτισμό και ηλεκτρονική υγεία	7.770.267	1.942.567	9.712.834	2,9
02.1.1	Βελτίωση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις	7.770.267	1.942.567	9.712.834	
02.1.1.01	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	3.370.267	842.567	4.212.834	

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες Ειδικό Στόχοι / Ενδεικτικές Δράσεις	Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
02.1.1.02	Δράσεις ανάδειξης του πολιτισμού και βελτίωσης της τουριστικής κίνησης	2.000.000	500.000	2.500.000	
02.1.1.03	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής παιδείας και ηλεκτρονικού περιεχομένου	1.400.000	350.000	1.750.000	
02.1.1.04	Υπηρεσίες και εφαρμογές υγείας - πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης	1.000.000	250.000	1.250.000	
3	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	23.310.802	5.827.701	29.138.503	8,6
3	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων				
3.1 (3a)	Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυσης της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων	19.070.802	4.767.701	23.838.503	7,0
03.1.1	Βελτίωση της επιχειρηματικότητας με έμφαση στην καινοτομία και στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας	19.070.802	4.767.701	23.838.503	
03.1.1.01	Δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων για την εφαρμογή καινοτομιών ή/και αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογίας	9.230.802	2.307.701	11.538.503	
03.1.1.02	Δημιουργία θερμοκοιτίδας και στήριξη επιχειρήσεων Θερμοκοιτίδας (Incubator)	1.600.000	400.000	2.000.000	
03.1.1.03	Δημιουργία δομών στήριξης ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και εξωστρέφειας επιχειρήσεων	640.000	160.000	800.000	
03.1.1.04	Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ) II	4.000.000	1.000.000	5.000.000	
03.1.1.05	Δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων για δημιουργία συνεργατικών σχημάτων (clusters) και δικτύων (networks) με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας	2.800.000	700.000	3.500.000	
03.1.1.06	Συμμετοχή του ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 στο πρόγραμμα ενίσχυσης της ίδρυσης και λειτουργίας μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	800.000	200.000	1.000.000	
3.2 (3d)	Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας	4.240.000	1.060.000	5.300.000	1,6
03.2.1	Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων	4.240.000	1.060.000	5.300.000	
03.2.1.01	Δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων και συστάδων επιχειρήσεων με εξωστρεφή προσανατολισμό με έμφαση στα τοπικά προϊόντα και τις υπηρεσίες	4.240.000	1.060.000	5.300.000	
4	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	21.981.024	5.495.256	27.476.280	8,08
4	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς				

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες Ειδικό Στόχοι / Ενδεικτικές Δράσεις	Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
4.1 (4c)	Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτιρίων, και στον τομέα της στέγασης	15.446.326	3.861.582	19.307.908	5,68
04.1.1	Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ΑΠΕ με έμφαση στις υποδομές του δημόσιου τομέα	15.446.326	3.861.582	19.307.908	
04.1.1.01	Δράσεις ανάπτυξης - αναβάθμισης δικτύων τηλεθέρμανσης	2.800.000	700.000	3.500.000	
04.1.1.02	Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των δημοσίων κτιρίων	8.000.000	2.000.000	10.000.000	
04.1.1.03	Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των φωτισμών δημοσίων χώρων	1.046.326	261.582	1.307.908	
04.1.1.04	Δράσεις ενίσχυσης "Εξοικονομώ κατ' οίκον"	3.600.000	900.000	4.500.000	
4.2 (4f)	Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στις τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και της υιοθέτησης αυτών	6.534.698	1.633.674	8.168.372	2,4
04.2.1	Ανάπτυξη τεχνολογικών εφαρμογών δέσμευσης και αξιοποίησης του διοξειδίου του άνθρακα των ατμοηλεκτρικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	6.534.698	1.633.674	8.168.372	
04.2.1.01	Δράσεις δέσμευσης και αξιοποίησης του διοξειδίου του άνθρακα των ατμοηλεκτρικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	6.534.698	1.633.674	8.168.372	
5	Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	16.766.030	4.191.508	20.957.538	6,16
5	Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων				
5.1 (5b)	Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών	16.766.030	4.191.508	20.957.538	6,16
05.1.1	Βελτίωση της πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης των κινδύνων με έμφαση στους φυσικούς κινδύνους	16.766.030	4.191.508	20.957.538	
05.1.1.01	Δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης πλημμυρικών φαινομένων	14.482.341	3.620.585	18.102.926	
05.1.1.02	Δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης πυρκαγιών και λοιπών κινδύνων	2.283.689	570.923	2.854.612	
6	Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	55.630.836	13.907.710	69.538.546	20,5
6	Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων				

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες Ειδικοί Στόχοι / Ενδεικτικές Δράσεις	Κοινωνική Συνοδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
6.1 (6b)	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	27.091.531	6.772.883	33.864.414	10,0
06.1.1	Βελτίωση της κάλυψης των αναγκών ύδρευσης και της διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της Περιφέρειας	14.591.531	3.647.883	18.239.414	
06.1.1.01	Έργα επέκτασης και αναβάθμισης υποδομών ύδρευσης για την εξασφάλιση της επάρκειας του νερού	12.351.531	3.087.883	15.439.414	
06.1.1.02	Δράσεις βελτίωσης διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της Περιφέρειας	2.240.000	560.000	2.800.000	
06.1.2	Βελτίωση της διαχείρισης των αστικών λυμάτων και της προστασίας των υδάτινων αποδεκτών της Περιφέρειας με έμφαση στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας	12.500.000	3.125.000	15.625.000	
06.1.2.01	Κατασκευή υποδομών διαχείρισης αστικών αποβλήτων (Αποχετευτικά δίκτυα και ΕΕΛ)	12.500.000	3.125.000	15.625.000	
6.2 (6c)	Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	18.700.000	4.675.000	23.375.000	6,9
06.2.1	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και σύνδεση με την τουριστική ανάπτυξη	18.700.000	4.675.000	23.375.000	
06.2.1.01	Έργα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών προορισμών αναδεικνύοντας τοπικά πλεονεκτήματα	6.400.000	1.600.000	8.000.000	
06.2.1.02	Έργα ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης	12.300.000	3.075.000	15.375.000	
6.3 (6d)	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου NATURA 2000 και των «πράσινων» υποδομών	4.000.000	1.000.000	5.000.000	1,5
06.3.1	Βελτίωση της διαχείρισης, προστασίας και ανάδειξης των προστατευόμενων περιοχών της Περιφέρειας	4.000.000	1.000.000	5.000.000	
06.3.1.01	Ολοκλήρωση εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών και διαχειριστικών δομών περιοχών NATURA 2000	1.500.000	375.000	1.875.000	
06.3.1.02	Δράσεις για την αποκατάσταση, διατήρηση και αξιοποίηση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των τόπων NATURA 2000	2.500.000	625.000	3.125.000	
6.4 (6e)	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων ...	5.839.305	1.459.827	7.299.132	2,1

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες <i>Ειδικό Στόχοι / Ενδεικτικές Δράσεις</i>	Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
06.4.1	Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος με έμφαση στις περιοχές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	5.839.305	1.459.827	7.299.132	
06.4.1.01	Δράσεις βελτίωσης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα και μείωσης του θορύβου	400.000	100.000	500.000	
06.4.1.02	Δράσεις περιβαλλοντικής αναβάθμισης - ανάκτησης του οικιστικού ιστού, προστασίας των ελεύθερων χώρων στα αστικά κέντρα με έμφαση στις υποβαθμισμένες περιοχές	4.850.434	1.212.609	6.063.043	
06.4.1.03	Δράσεις Χωροταξικής και Πολεοδομικής Οργάνωσης	588.871	147.218	736.089	
7	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	50.786.079	12.696.521	63.482.600	18,7
7	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων				
7.1 (7a)	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	24.359.726	6.089.932	30.449.658	9,0
07.1.1	Βελτίωση κάθετου άξονα Εγνατίας Οδού "Φλώρινα - Κοζάνη - όρια Νομού Λάρισας"	24.359.726	6.089.932	30.449.658	
07.1.1.01	Έργα ολοκλήρωσης καθέτων αξόνων Εγνατίας οδού (Νίκη Φλώρινας - Κοζάνη - όρια Ν. Λάρισας)	24.359.726	6.089.932	30.449.658	
7.2 (7b)	Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων	25.626.353	6.406.589	32.032.942	9,4
07.2.1	Βελτίωση της ποιότητας των ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων μέσω της σύνδεσης αστικών κέντρων και περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος με τους κάθετους άξονες και την Εγνατία οδό	25.626.353	6.406.589	32.032.942	
07.2.1.01	Έργα λειτουργικής αναβάθμισης και οδικής ασφάλειας του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και διασύνδεσης με τους κάθετους άξονες και την Εγνατία οδό	24.026.353	6.006.589	30.032.942	
07.2.1.02	Παρεμβάσεις Ενεργητικής Ασφάλειας Μεταφορών	1.600.000	400.000	2.000.000	
7.3 (7e)	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	800.000	200.000	1.000.000	0,3
07.3.1	Μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο με τη διείσδυση του φυσικού αερίου	800.000	200.000	1.000.000	
07.3.1.01	Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου	800.000	200.000	1.000.000	
8	Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	1.807.538	451.885	2.259.423	0,7
8	Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού				

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες <i>Ειδικό Στόχοι / Ενδεικτικές Δράσεις</i>	Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
8.1 (8iii)	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	1.471.538	367.885	1.839.423	0,5
08.1.1	<i>Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας</i>	1.471.538	367.885	1.839.423	
08.1.1.01	Δράσεις ενθάρρυνσης της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας	1.471.538	367.885	1.839.423	
8.2 (8v)	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	336.000	84.000	420.000	0,1
08.2.1	<i>Ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής των εργαζομένων στο νέο οικονομικό περιβάλλον, με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας</i>	336.000	84.000	420.000	
08.2.1.01	Κατάρτιση και πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων, βάσει αναγνωρισμένων προτύπων, με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας	336.000	84.000	420.000	
9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΤΠΑ)	22.300.560	5.575.141	27.875.701	8,2
9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης				
9.1 (9a)	Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωσης των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας	22.300.560	5.575.141	27.875.701	8,2
09.1.1	<i>Βελτίωση - ολοκλήρωση υποδομών Α'θμιας και Β'θμιας υγείας και πρόνοιας</i>	22.300.560	5.575.141	27.875.701	
09.1.1.01	Δράσεις επέκτασης και αναβάθμισης υποδομών (Α'θμιας και Β'θμιας) υγείας	14.908.468	3.727.118	18.635.586	
09.1.1.02	Δράσεις ανάπτυξης και αναβάθμισης κοινωνικών υποδομών	5.392.092	1.348.023	6.740.115	
09.1.1.03	Δράσεις βελτίωσης προσβασιμότητας ΑμεΑ	1.600.000	400.000	2.000.000	
09.1.1.04	Δράσεις βελτίωσης υποδομών εγκατάστασης Ρομά	400.000	100.000	500.000	
10	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ)	23.189.708	5.797.428	28.987.136	8,5
9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης				
10.1 (9i)	Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, της προώθησης της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας	12.453.502	3.113.376	15.566.878	4,6
10.1.1	<i>Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό</i>	12.453.502	3.113.376	15.566.878	

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες <i>Ειδικό Στόχοι / Ενδεικτικές Δράσεις</i>	Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
10.1.1.01	Ολοκληρωμένα προγράμματα μικρής κλίμακας για την προώθηση στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	3.200.000	800.000	4.000.000	
10.1.1.02	Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που βιώνουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό με στόχο την ένταξη τους ή την παραμονή τους στην αγορά εργασίας	9.253.502	2.313.376	11.566.878	
10.2 (9iii)	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών	1.572.386	393.097	1.965.483	0,6
10.2.1	<i>Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (και έχουν τη φροντίδα ΑμεΑ)</i>	840.000	210.000	1.050.000	
10.2.1.01	Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία	840.000	210.000	1.050.000	
10.2.2	<i>Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες</i>	732.386	183.097	915.483	
10.2.2.01	Συμβουλευτική και Ψυχολογική Υποστήριξη	576.800	144.200	721.000	
10.2.2.02	Ενίσχυση Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚεΠΑ)	155.586	38.897	194.483	
10.2.2.03	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες				
10.2.2.04	Ανάπτυξη προγραμμάτων υποστήριξης των ατόμων με ψυχική αναπηρία (λειτουργία ξενώνων, προστατευμένα διαμερίσματα) κ.λπ				
10.3(9iv)	Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος	7.527.040	1.881.760	9.408.800	2,8
10.3.1	<i>Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λουπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες</i>	3.520.499	880.125	4.400.624	
10.3.1.01	Δράσεις Παροχής Υπηρεσιών Υγείας	3.520.499	880.125	4.400.624	
10.3.1.01 A	Δράσεις Στήριξης Υπηρεσιών Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)	2.128.499	532.125	(2.660.624)	
10.3.1.01 B	Δράσεις Στήριξης Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας	768.000	192.000	(960.000)	
10.3.1.01Γ	Δράσεις Στήριξης Υπηρεσιών για τις Εξαρτήσεις	624.000	156.000	(780.000)	

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες Ειδικό Στόχοι / Ενδεικτικές Δράσεις	Κοινωνική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
10.3.2	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	4.006.541	1.001.635	5.008.176	
10.3.2.01	Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας και Προστασίας	3.566.541	891.635	4.458.176	
10.3.2.02	Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας και Προστασίας Ρομά	440.000	110.000	550.000	
10.4 (9v)	Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση	1.636.780	409.195	2.045.975	0,6
10.4.1	Ενίσχυση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων	1.636.780	409.195	2.045.975	
10.4.1.1	Δράσεις ενίσχυσης φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	(1.280.000)	(320.000)	(1.600.000)	
10.4.1.2	Δράσεις ενίσχυσης Κέντρων Στήριξης Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ)	(356.780)	(89.195)	(445.975)	
11	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	35.805.239	8.951.310	44.756.549	13,2
10	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση				
11.1 (10a)	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	35.805.239	8.951.310	44.756.549	13,2
11.1.1	Δημιουργία σύγχρονων υποδομών Γ'θμιας Εκπαίδευσης και βελτίωση - ολοκλήρωση υποδομών Α'θμιας και Β'θμιας εκπαίδευσης	35.805.239	8.951.310	44.756.549	
11.1.1.01	Δράσεις ανάπτυξης και αναβάθμισης υποδομών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	26.413.147	6.603.287	33.016.434	
11.1.1.02	Δράσεις ανάπτυξης και αναβάθμισης υποδομών σχολικής εκπαίδευσης	6.992.092	1.748.023	8.740.115	
11.1.1.03	Δράσεις ανάπτυξης και αναβάθμισης υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης	2.400.000	600.000	3.000.000	
12	Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)	4.523.824	1.130.957	5.654.781	1,7
12.1.1	Ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής του προγράμματος	4.523.824	1.130.957	5.654.781	
12.1.1.01	Δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης, επιθεώρησης	2.883.824	720.957	3.604.781	
12.1.1.02	Δράσεις αξιολόγησης και εκπόνησης μελετών προετοιμασίας δράσεων του προγράμματος	840.000	210.000	1.050.000	
12.1.1.03	Δράσεις πληροφόρησης και δημοσιοποίησης του προγράμματος	800.000	200.000	1.000.000	

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Κωδ.	Άξονες Προτεραιότητας / Θεματικοί Στόχοι / Επενδυτικές Προτεραιότητες <i>Ειδικοί Στόχοι</i> / Ενδεικτικές Δράσεις	Κοινοτική Συνδρομή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικό Ποσό	% Συν
13	Τεχνική Βοήθεια (ΕΚΤ)	345.933	86.484	432.417	0,1
13.1.1	Ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής του προγράμματος (ΕΚΤ)	345.933	86.484	432.417	
13.1.1.01	Δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης, επιθεώρησης (ΕΚΤ)	185.933	46.484	232.417	
13.1.1.02	Δράσεις αξιολόγησης και εκπόνησης μελετών προετοιμασίας δράσεων του προγράμματος (ΕΚΤ)	80.000	20.000	100.000	
13.1.1.03	Δράσεις πληροφόρησης και δημοσιοποίησης των δράσεων ΕΚΤ	80.000	20.000	100.000	
	Σύνολο Προγράμματος	271.988.107	67.997.035	339.985.142	
	ΕΤΠΑ	246.644.928	61.661.238	308.306.166	90,7
	ΕΚΤ	25.343.179	6.335.797	31.678.976	9,32

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Τα Επιδιωκόμενα Αποτελέσματα

- ⇒ Βελτίωση των ερευνητικών υποδομών και των ικανοτήτων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας (ενέργεια – ΑΠΕ – τηλεθέρμανση, διαχείριση απορριμμάτων, αγροδιατροφή, κλάδος γούνας, τρόφιμα, ποτά, μεταλλικές κατασκευές, τουρισμός).
- ⇒ Στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων και προώθηση συνεργασίας με ερευνητικά ιδρύματα
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων για επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία
- ⇒ Αύξηση της χρήσης ψηφιακών υπηρεσιών από πολίτες και επιχειρήσεις
- ⇒ Αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού εξαγωγών στο σύνολο του ΑΕΠ της Περιφέρειας
- ⇒ Δημιουργία θέσεων απασχόλησης στις επιχειρήσεις που ενισχύονται
- ⇒ Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης - αύξηση χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) και μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- ⇒ Αύξηση του ποσοστού κάλυψης περιοχών με αντιπλημμυρική προστασία
- ⇒ Βελτίωση επιπέδου κάλυψης οικισμών από δίκτυα και εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων
- ⇒ Βελτίωση επιπέδου κάλυψης οικισμών με ασφαλή δίκτυα παροχής πόσιμου νερού
- ⇒ Αύξηση της επισκεψιμότητας των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της περιφέρειας
- ⇒ Αύξηση θέσεων απασχόλησης σε δράσεις ενίσχυσης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- ⇒ Βελτίωση προστασίας και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών συμπεριλαμβανομένων των περιοχών Natura 2000
- ⇒ Αύξηση του πληθυσμού που ωφελείται από δράσεις ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων με έμφαση σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες
- ⇒ Βελτίωση του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και της πρόσβασης σε Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)
- ⇒ Μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο με την ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου
- ⇒ Ενίσχυση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των ανέργων με έμφαση στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης
- ⇒ Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών κοινωνικών ομάδων και της ανάπτυξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- ⇒ Ενίσχυση κοινωνικών υποδομών και βελτίωση της πρόσβασης των ευπαθών κοινωνικών ομάδων σε βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας
- ⇒ Δημιουργία σύγχρονης Πανεπιστημιούπολης Δυτικής Μακεδονίας και βελτίωση των υποδομών σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Περισσότερες πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2014-2020 στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.pepdym.gr. Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Μονάδα Α1: Προγραμματισμού και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020

3^η Αναθεώρηση (Εγκριση 09/01/2020)

Συνοπτική Παρουσίαση

Ιαν. 2020